

FILIPIDEƆ

Yá pɔ́ kú láε bee guuɔ

Báapua bùsu wéle sɛ́ia pɔ́ Pɔlu baonakpàu ɔ́ wí me Filipi, Lomadeɔ bùsu zi pɔ́ wí me Masedoni guu. Bùsupi ku Gelesi bùsu gugbãntoo oie. Pɔlu wéleεεa gɛn plaade guu ɔ́ à Yesu gálipi dàaleu (Zin 16.12-40). Wè dasiɔ gbεa, gɔɔ pɔ́ a de dakpeuna ũ, ɔ́ à lápi kè Filipideɔne ní nɔsemendoo. Ale ní sáaukpa an gba pɔ́ aa kpàsáε gɔɔ pɔ́ Epafɔdi lé mɔ́ a gwai. A mɔ́ le gɔɔ bee sɔ́ a ku yã'ia guue. Ale oné lá aa de náaideɔ ũ Kilisie, aasu to ãnabi εεena pɔ́ aa kú ní guuɔ yáɔ ní sásão.

Pɔlu yá dàale à mè (1.1-11) tó a làasookè Filipi Yesudeɔ yáwa, a pɔ́ i ke naε, i Lua sáaukpa ní yá musu. Bee gbεa à yá pɔ́ a leɔ bɔɔlekèné. A yá pɔ́ a su a le dɔo, ãma àle Lua náaike naa Yesu Kilisiwa (1.12-26). A ledà Yesudeɔwa aa ze gbãa, aaiɔ Lua náaike, an lé iɔ doũ, aa nízia busakɔε, aai zɔble Luaε lá Yesu Kilisi a zé òbnéwa (1.27-2.18). Wà Yesu Kilisi kua ní aà zio yá'ò le pɔ́ Yesudeɔ i si guu (2.6-11). Epafɔdi pɔ́ Filipideɔ aà zì ní gbao Pɔluε ní Timɔteeo tò ledou pɔ́ Pɔlu ví ní Filipideɔ lé dedee (2.19-30).

Bee gbεa Pɔlu òné aa laaika gbé pɔ́ aale baonakpa a zéwaɔzi. A òné aali a kea ke, aali dɛka aa yá pɔ́ aale yá le. Aa gɔ́ lán Yesu Kilisiwa (lee 3). Lápi mĩde ní ledaamáo ní sáaukpaaó ní fɔkpaamáɔε.

Wí me lápie pɔna lá, asa wà pɔna yá'ò lápiu sea a daalekíi e a láakíiwaε. Pɔna i bɔ Kilisi náaikea kíie. N ye òyɔ pɔnapí ví sãa?

Pɔlu wabikɛa Filipideɔne

¹ Ma Pɔlu n̄ Timɔteeo, wá Kilisi Yesu zòblenaɔ wámɛ wa láe bee kè Lua gbé pɔ kú Filipi* naa Kilisi Yesuwaɔne n̄ n̄ gbẽzɔɔ n̄ n̄ dɔnlɛdeɔ. ² Lua wá Mae n̄ Dii Yesu Kilisio gbẽkɛkɛé, aai á gba aafia.

³ Gɔɔ pɔ á yá dòmagu píi, miɔ ma Lua sáaukpaɛ. ⁴ Ma wabikɛa guu píi miɔ wabikɛé ápii n̄ pɔnao, ⁵ ké á ɔ kumanɔ baonakpaa guu za gɔɔ pɔ á mà e n̄ a gbáo yáí. ⁶ Má d̄s sáasá, lá Lua z̄i maa dàale á guu, aɔ kɛ, i a midɛ Kilisi Yesu m̄z̄i. ⁷ A maa ké m̄áo á yá k̄ua ápii màa, asa á yá dɔ ma s̄wa. Ma daakpɛun nò, ma zea n̄ baonapio a s̄ana bɔa yáin nò, ápii á ɔ ku z̄i pɔ Lua dàmɛɛ a gbẽkɛu guu. ⁸ Mále á bɛɛkɛ ápii, lá má kú Kilisi Yesu s̄ guuwa. Lua mé ma seelade ũ. ⁹ Mi wabikɛé á yeak̄oi àò k̄áfi àò gé d̄sa n̄ wék̄ea wásawasao guu, ¹⁰ ké à e yá pɔ maa àò kɛ d̄s, ío ku n̄sɛdɔudeɔ ũ tàaesai Kilisi m̄z̄i.† ¹¹ Beewa maakɛa pɔ Yesu Kilisi ì m̄òné a liála, wi Lua tɔbɔ, wi aà sáaukpa.

Kilisi mé Pɔlu wēni ũ

¹² Gb̄ɛɔ, má ye àò d̄s ké yá pɔ ma le tɛkpà baona gɛa aɛuɛ, ¹³ ɔ sosa kibɛd̄sanaɔ píi n̄ gbé k̄iniɔ d̄s ké Kilisi yáí wà ma dai kpéu.‡ ¹⁴ Ma daakpɛu yáí wá gbé dasideɔ Dii náaikè de yāala, ɔ an s̄dilea k̄áfi, aale Lua yā'o gb̄ɛɔne v̄iasai.

¹⁵ S̄ianaɛ, an gb̄ɛɔ ì Kilisi yá waasoke denla n̄ wɛdɔak̄ɛo yáíe, gb̄ɛɔ s̄ n̄ n̄sɛmaao. ¹⁶ Gb̄ɛ beeɔ ì kɛ n̄ yeamazioɛ, asa aa d̄s ké zea n̄ Yesu baokpaaɔ yáí ma yeò kpéu la. ¹⁷ Wɛdɔnɛdɛpiɔ s̄ aaí Kilisi

* **1:1** Zln 16.12 † **1:10** 1Kln 1.8 ‡ **1:13** Zln 28.30

yá waasoke denlawεελεα yáie, i ke ní nòεpuao no. Aale e wàε ma kua kpéu taasi káfimεεε. ¹⁸ Yáe yà? Mɔafili guun nò, siana guun nò, apii lé, wàε Kilisi yá waasokeε. Ma pɔ na ní beeo, mé ma pɔ a εa ke na lɔ, ¹⁹ asa má dɔ ké wabi pɔ áε kemεε ní Yesu Kilisi Nisina dɔnleo a to mà bɔ. ²⁰ Ma wé dɔi mé má a náai ví maamaa, ké wí a ma kú yáε guuo. Asa máɔ Kilisi tɔbɔ ma kuau ní sɔo dilea gɔɔpiiε, atɛsa tia, má kún nò, ma gan nò. ²¹ Asa Kilisi yáí má kúí, mé ga demεε ài ũ. ²² Ama tó má kú wēni guu, bee demεε zí àide ũ. Má dɔ lá má seɔ, ²³ má kú plaplaε. Má ye ta màɔ kú ní Kilisio, we maamεε de lakia zàzã. ²⁴ Ama à kù màɔ ku wēni guu á yáie. ²⁵ Bee fɛa vío. Má dɔ ké má gɔ màɔ kúánɔ apii, ké à e gé ae ní pɔnao luanaaikεa guu. ²⁶ Beewa gɔɔ pɔ má εa mɔ á gwai, á á naa Kilisi Yesuwa íandãa zé e maamaa ma yáí.

²⁷ Apii lé, tó ma mɔ á gwai ge mi mɔon nò, à tó á kua kpaafí ní Kilisi baona yáɔ, ké tó máε á bao ma, mà ma á zεa gíúgiú ní ledouo, áε dɛεka ní nòsemendoo baonapi zé yáí. ²⁸ Asu tó á ibεεɔ yáε iwãa ká á pɔao. Bee aɔ dené seela ũ ké aa mipè kaalewa, ápiɔ sɔ bɔa maa. Bee bɔ Lua kíie. ²⁹ Asa Lua á gbá zé à taasike Kilisie, i ke aà náaikεa ado no. ³⁰ Dɛε pɔ á è máε ká yãa§ mé á mà máε ká e tia, á kú dɛε doupi guu.

2

Ziabusaa

¹ Lá á naa Kilisiwa káfia víé, lá aà yeaázi lé tékpaágu, lá á lé dou ní aà Nisinao, lá á kɔ wēna ví ní

sósobio, ² à làasoo doũ ke, á yeak̄si iɔ doũ lɛdoũdeɔ ũ, pɔeãdoũdeɔ ũ. Bee a ma pɔ ke na à ke zài. ³ Asu yãe ke denla ge ȳɔk̄kea yáio. Ziabusaa guu àli k̄ɔ da gbia de áziála. ⁴ Gb̄ee su làasooke ázia m̀endo yáwao, aà gb̄epãleɔ pɔ ke ɔ. ⁵ Aɔ ǹɔse pɔ Kilisi Yesu v̄i v̄i s̄ɔ.

⁶ Aà lua'ia, i gb̄aa'e a sáaa ní Luaokewao,

⁷ ɔ à ázia gwea tò à zɔke s̀e,

à ḡò gb̄enazina ũ à gb̄enazinke s̀e.

⁸ A ázia bùsa à mis̄iile e à g̀e g̀àò,

e gaa lipãak̄ɔawa se.

⁹ Ayãmeto Lua aà s̀e les̄i,

à tó pɔ de tó píila kpàè,

¹⁰ ké tó wà Yesu tó s̄i,

gb̄épii a kúle* luabe ní tɔleɔ ní tɔle z̄íeɔ,

¹¹ gb̄épii i o Yesu Kilisi mé Dii ũ

Mae Lua tɔɔa yáí.

¹² Bee yáí ma gb̄é yenzideɔ, lá i ma yãma gɔɔ pɔ má kúánɔ, at̄esa lá má kúánɔ tiao, àɔ á ɔɔa maa lepapa ní v̄iak̄ea Luaeɔ ní lualuao. ¹³ Asa Lua mé lé z̄ike á guu, àle á gba a pɔeãkea ni ní a kea z̄eɔ.

¹⁴ A yápii ke yákūt̄e ní zɔao sai, ¹⁵ ké à ḡɔ tàaesai yãesaideɔ ũ, Lua né s̄aasaio ũ gb̄āgb̄e s̄ás̄aa d̀ɔɔsaio guu.† A gupuné d̄úniau lán saanaɔwa, ¹⁶ ɔ w̄eni yá k̄ua, ké mà e íanadã á yá musu Kilisi m̀ózi. Tó àle ke màa, mi bà pã leɔ, mi z̄ike pão. ¹⁷ Baa tó ma au a t̄le á luanaaika sa'o'i ũ, ma pɔ na, mé mále pɔnak̄eánɔ ápii. ¹⁸ Apiɔ s̄ɔ à pɔnake màa, wí ke s̄anu.

Tim̄tee ní Epaf̄dio

* **2:10** Isa 45.23 † **2:15** Iko 32.5

19 N Dii Yesu báaaó má ye mà Timotee zíwá tia, ké mà e á bao ma, ma s̄ i níni. 20 Gbé p̄ wá làasoo doũ á yá d̄ aà s̄wa síana kuo, aà bàasio. 21 Gbépii zia yá mé ì d̄aaè, i ke Yesu Kilisi yá no. 22 A d̄ lá Timotee náai ví, à zíkèman̄ baona yá musu lá né ì zíkè ní a maeowa. 23 Tó má a zea d̄ s̄usu, má ye mà aà zíwá ḡ̄. 24 N Dii báaaó mále e má m̄ á gwai tia mazia.

25 Wá gbēdo Epafōdi, ma zíkēndeeē, mé ma zīgō dee p̄ a aà zì d̄imale ní p̄ p̄ mále a nid̄, má è a maa mà aà gbaewáē. 26 Ale á beēke ápii mé aà p̄ yà, ké a aà gyākea bao mà yái. 27 A gyākè síana e à kà gaa, ò Lua aà wēnagwà. I ke aapi ado no, ní mapioē l̄, ké ma p̄sia su z̄ōkūo yái. 28 Ayāmeto mále ke kpakpa mà aà gbaewá, ké à wesikōle, á p̄ i ke na, ma n̄s̄e i níni. 29 A gbāakpaaàzi ní p̄na z̄ōo naa Diiwa guu. A gbé bee taa kp̄la. 30 A ḡ̄ leē aà ga Kilisi zì yáie. A ḡ̄ a wēnii, ké à e d̄nle p̄ á f̄ kem̄eo kem̄e yái.

3

Kilisi d̄sa

1 Ma gbé̄, yá p̄ ḡn̄ ke: A tó á p̄ à na Diiwa. Yá doũ ea oaé zì ūman̄o, mé a de á aafia ū. 2 A laaika gbēnazin̄ àwalewanāzi. A laaika vāikena p̄ aai ní taitaipiozi!* 3 Wá gbé p̄ wi Lua sísi ní aà Nisina gbāao, wi íanadā Kilisi Yesu guu, mé wilī wázia yá náai vío, wáme wá t̄z̄n̄ síandē ū. 4 Mapi, má z̄ví mà mazia náaike. Tó gbé lé e á azia náai ví, má

* 3:2 Gal 6.12-13

vī deaàla. ⁵ Ma tōzò ma gɔɔ swaaõde zīε. Isailin ma ũ ia guu, Bēyāmεε bui, Ebelu bui zálala.† Mɔizi ikoyā musu má kú Falisio gāli guu.‡ ⁶ Má ãiavī, ma íadà Yesudeɔwa.§ Yákea a zéwa Mɔizi ikoyā guu gbēε i fō ma tàae èo. ⁷ Ama yá pó má kūa ài ũ yāa beeɔ gòmεε yá àisai ũ tia Kilisi yái. ⁸ Azaiasa ma yápii dīε àisai ma Dii Kilisi Yesu dōa pó de a píia yái. Kilisipi yái ma ɔkpà yápiizi bīsa ũ, ké màò aà vī, ⁹ míò naawà, mà e màò na ní Luao Kilisipi náaikεa yái. Asa Lua lí tó yá bɔ́nɔ na ikoyádaa yái no, í to yá bɔ́nɔ na Kilisi náaikεa yáie. ¹⁰ Yá pó má yei mé de mà Kilisi dō ní gbāa pó à bòò gauo, mí taasikεaànɔ, mí gō laaàwa aà ga guu ¹¹ mí gbasa gō gābɔ ũ.

Pó pó nīε yá lea

¹² I ke má lè má kù à pèea no, máε yáε ké mà yá pó Kilisi Yesu ma si a pó ũ yái sí ma pó ũ. ¹³ Gbέɔ, mi e má sí gīao. Yá mēndo máε ke, mi nɔnɔ pó pó kú ma aεɔi, pó pó kú ma kpεɔ làasookεsai. ¹⁴ Máε pó pó ma wé dɔi ya mà ài pó Lua wá sisiwà musu e naa Kilisi Yesuwa guu. ¹⁵ Wá gbέ kàsaaɔ wàò làasoo bee vī. Tó á làasoo pāle vī, Lua a á wé kéé yá bee musu. ¹⁶ Apii lé, lá wá kua kà a léu, wà gé ae zé doupi guu.

¹⁷ Gbέɔ, à ma kea ke* lá wa a taa kèé, í wéte gbέ pó an kua kpàaíòɔzi. ¹⁸ Míò oé yāa m̀òɔm̀ɔ, mé ma ea máε oé tia lɔ ní wé'io, gbέɔ ku dasi, an yákea tò aa de Kilisi gaa líwa ibεεɔ ũ. ¹⁹ Aa mipè kaalewa, an gbεε mé ní dii ũ, wíyā mé ní íandābɔ ũ, dúnia yá an làasoo ìb kuwà. ²⁰ Wápio sō, luabe gbέɔn wá ũ, wá

† 3:5 Lom 11.1 ‡ 3:5 Zln 23.6 § 3:6 Zln 8.3 * 3:17 1Kln 4.16, 11.1

wé dɔ Suabana pɔ a bɔ wezi, ɔn Dii Yesu Kilisi ũ. ²¹ A wá m̀è gbãasaiɔ li lá a m̀è gawidewa ní a gbãa pɔ a f̃s to pɔpii misiilɛɛo.

4

Lɛdaama

¹ Ayãmeto ma gbé yenzideɔ, á gbé pɔ mále á beke á de ma íandáɔ pɔ mi pɔnakeɔ ũ, àɔ zea gíũgiũ naa Diiwa guu màa.

² Ma awakpà Evodie ní Sentisio aao ledou ṽi naa Diiwa guu. ³ Mpi s̃o ma zikendee náaide, ma wabikèma, dɔ nɔɛpiɔɛ, asa aa taasikèmanɔ baonakpaa guu ní Kelemaao ní ma zikendeeɔ. An tó kú àizãna taalau.*

⁴ A tó á pɔ àɔ na Diiwa gɔɔpii. Má òé lɔ, à tó á pɔ àɔ nawà. ⁵ A ázia busa gbépiiɛ. Dii kái. ⁶ Asuli yãe kàakɛo.† Yápii guu à wabike Luawa, í yãgbɛawà, í aà sáaukpa, í á yã'ɔmaɔ oè, ⁷ Lua í á nòse ní á làasoo daé dou naa Kilisi Yesuwa guu. Nòsedaadoupi kè zài, a de gbɛnazina dɔaa.

⁸ Gbéɔ, yá pɔ g̀ɛn ke: Yá pɔ s̃ana ṽi mé a gbia, yá pɔ zɛṽi mé a gbãsi ṽio, yá pɔ na mé a báaa ṽi, yá pɔ maa mé w̃i a sáaukpa, àli làasooke yá beɔwa. ⁹ Yá pɔ má dàdaé á s̃i, yá pɔ á màa mé á èa, à yá beɔ ke, Lua Aafiade iɔ kúánɔ.

Pɔlu Filipide ɔ sáaukpa

¹⁰ Ma pɔ na Diiwa à kè zài, asa á làasoo èa s̃ua sa. A ma yádaa yãa fá, zé i eo. ¹¹ Mi o màa ké mále taasike yáí no, asa má dàda baa lá a de píi,

* **4:3** Bɔa 32.32-33, Soũ 69.28, Dan 12.1, Zia 3.5 † **4:6** Mat 6.25

ma kua kamague. ¹² Má taasi dõ mé má nama dõ. Goo pii gupiiu kãa ge noana, podinzi ge pókēsãma, a yãe vimeε bo. ¹³ Má yãpii fõ naa Kilisi pó ì ma gba gbãawa. ¹⁴ N beeo ké á bàa kú ní ma taasikeao, a yãmaakè.

¹⁵ Filipideo, á dõ áziawa, ma baonakpaaé káau guu ma boa á Masedoni búsuu, Yesu gãlie o kú ní doamaleoo, á bàasio. ¹⁶ Baa goo pó má kú Tesaloni, † a pó pó mále a nidoo kpàsãmεε de gẽn doa. § ¹⁷ I ke gba mále weleεo, á ài kãfia Lua kíi mále weleε. ¹⁸ Ma pó pó á kpàsãmεε è, à pà e à ðia. Epafodi á gbaoo kpaa, pó m̀a sa. A de sa'oboo pó a gí na Luaε* ì kaaàgu à si ũ. ¹⁹ Ma Lua a pó pó á a ni vɪ kpáwá pii naa Kilisi Yesuwa guu a àizeε gawide léu. ²⁰ Wàoo wá Lua wá Mae tobo goo pii! Ami.

²¹ A fokpa Lua gbéowa pii naa Kilisi Yesuwa. Ma Yesude dee pó wá sãnuo fokpáwá. ²² Lua gbéoo fokpáwá nípii, atēsa an gbé pó kú Sezaa beo. ²³ Dii Yesu Kilisi gbẽkekeé á nisinau.

---

† 4:16 Zln 17.1   § 4:16 2Kln 11.9   * 4:18 Boa 29.18

Bibeli Luayátaalá

The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

x

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9